

Kollektivavtalad ålderspension

Den allmänna pensionen kompletteras av kollektivavtalad pension, som betalas av arbetsgivaren. För privatanställda tjänstemän inom Svenskt Näringslivs och PTKs område och Arbetsgivarförbundet KFO och PTKs område består den kollektivavtalade pensionen av ITP respektive KTP.

En ny KTP-plan gäller sedan januari 2009. Den innebär att en helt ny ålderspension, ITP 1, gäller för tjänstemän födda 1981 eller senare. För födda 1980 eller tidigare fortsätter den ålderspension som gällt sedan tidigare, förmånsbestämd KTP 2 och KTPK, att gälla.

Arbetsgivaren betalar varje månad in en viss procentandel av inkomsten till ITP 1, ITPK och KTPK. Man bestämmer själv hur dessa premier ska förvaltas, genom ITP 1, ITPK-valet respektive KTPK-valet. För förmånsbestämd ITP 2 och KTP 2 är det i stället pensionen som är bestämd som en andel av inkomsten.

Pensioner enligt kollektivavtal	136–137
ITP 1	138
ITP-valet	139–143
ITP 2, förmånsbestämd	144–145
ITPK	146–147
ITPK-valet	148–154

Valmöjligheter för den med lön över 10 inkomstbasbelopp	155–159
KTP 2, förmånsbestämd	160–161
KTPK	162
KTPK-valet	163–167

Pensioner enligt kollektivavtal

Från den 1 juli 2007 trädde en ny ITP-plan i kraft. Enligt den omfattas man antingen av en premiebestämd ITP 1, eller av en förmånsbestämd ITP 2 + en premiebestämd ITPK. Enligt huvudregeln avgör födelseåret vilken ålderspension man omfattas av, men det finns ett par undantag.

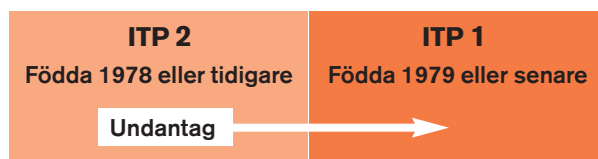
Vilka pensioner finns enligt kollektivavtal?

Utöver den lagstadgade pensionen finns pension enligt kollektivavtal. Enligt det nya avtalet för privatanställda tjänstemän inom Svenskt Näringsliv –PTK-området tillhör man antingen den helt nya ITP 1, eller förmånsbestämd ITP 2 + ITPK, som det skett ändringar i.

Enligt huvudregeln tjänar man in ITP 1 eller förmånsbestämd ITP 2 + ITPK beroende på vilket år man är född. Födda 1979 eller senare får ITP 1 (ITP 1 kan dock tidigast tjänas in från januari 2007), och födda 1978 eller tidigare får förmånsbestämd ITP 2 + ITPK.

En avvikelse från huvudregeln gäller arbetsgivare som blivit kollektivavtalsbundna efter den 25 april 2006. De kan låta samtliga anställda tjänstemän tjäna in ITP 1, oavsett födelseår. En förutsättning för detta är att arbetsgivaren nu blivit kollektivavtalsbunden att teckna ITP, alltså inte varit det de senaste 18 månaderna, samt meddelar sitt önskemål till Collectum som kan godkänna att alla anställda ska tjäna in ITP 1.

En annan avvikelse är att den som är född 1978 eller tidigare och har en lön som överstiger 10 inkomstbasbelopp, kan komma överens med arbetsgivaren om att tjäna in ITP 1 i stället för förmånsbestämd ITP 2 + ITPK. Läs mer på sidan 155.

ITP 1 grundar sig på inkomsten från tidigast 25 till 65 års ålder. Om man fortsätter att arbeta efter 65 års ålder kan man komma överens med arbetsgivaren om att pensionspremier ska fortsätta att betalas in.

Premien är en bestämd andel av lönen, men är olika stor i två olika inkomstskikt. Man väljer själv var och hur

premien ska förvaltas, i en traditionell försäkring eller i en fondförsäkring. Men, minst hälften ska placeras i en traditionell försäkring.

Förmånsbestämd ITP 2 är en andel av den sista pensionsmedförande lönen. Olika procentsatser gäller för olika inkomstskikt. Man arbetar ihop till denna ITP 2 från tidigast 28 års ålder och längst till man fyller 65 år.

ITPK grundar sig på inkomsten från tidigast 28 och längst till 65 års ålder. Premien är bestämd till två procent av den pensionsmedförande lönen. Man väljer själv var och hur premien ska förvaltas, i traditionell försäkring eller i fondförsäkring.

Förmånsbestämd KTP 2 kan gälla för de som arbetar inom KFO-området. Se vidare på sidorna 160-167.

Vem betalar?

Det är arbetsgivaren som betalar premien för ITP 1 och ITP 2 (förmånsbestämd pension + ITPK) samt för KTP 2 (förmånsbestämd pension + KTPK).

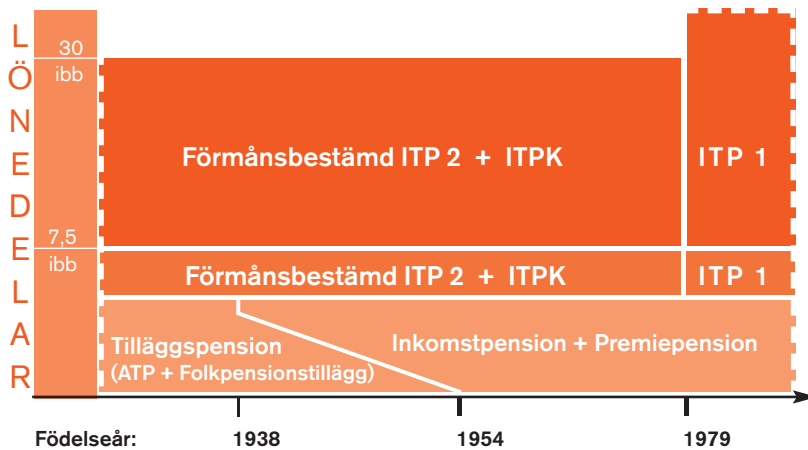
Utbetalningstid för ITP-pensionerna

ITP 1- och ITP 2-pensionerna betalas normalt ut från 65 år och hela livet ut. Man kan tidigast ta ut pensionen från 55 års ålder. Man kan själv välja att pensionen betalas ut under en begränsad tid om minst fem år. När det gäller ITPK kan utbetalningstiden vara ner till två år. Pensionen kan även betalas ut helt eller delvis. (ITP 2 kan börja tas ut delvis tidigast om ett till två år.)

Vem sköter ITP-pensionerna?

Alecta/PRI betalar ut förmånsbestämd ITP 2 och ursprunglig ITPK. Collectum sköter ITP- och ITPK-valen. Utbetalningen av ITP 1 och ITPK som man själv placerat görs av det bolag man har valt. Har man inte gjort något val och premierna därför har placerats i icke-valsalternativet i Alecta, görs utbetalningen av Alecta.

INKOMSTGRUNDADE PENSIONER

För pensionsgrundande inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp (383 250 kronor år 2010) får man både pension enligt lag och pension enligt kollektivavtal.

För de som är födda 1938–1953 består den lagstadgade pensionen delvis av den gamla tilläggs pensionen och delvis av de nya inkomst- och premiépensionerna.

För högre inkomster finns pension enligt kollektivavtal, men ingen enligt lag.

Kollektivavtalad ålderspension består av ITP 1 för födda 1979 eller senare, och av förmånsbestämd ITP 2 + ITPK för födda 1978 eller tidigare. För förmånsbestämd ITP 2 + ITPK är inkomstgränsen 30 inkomstbasbelopp.

PTK RÅDGIVNINGSTJÄNST

PTKs rådgivningstjänst ska ge en samlad bild över vilka sjuk-, efterlevande- och ålderspensionsförsäkringar den försäkrade har från lag och avtal. Tjänsten kommer också att ge individuella råd om försäkringsskydd och hur pensionspremier ska fördelas mellan olika typer av placeringar och fonder.

Rådgivningstjänsten vänder sig i första hand till alla med aktiv ITP och är helt oberoende och kostnadsfri för användaren. PTK kommer inte att få några som helst provisioner eller ersättningar från försäkringsbolag.

www.radgivningstjanst.se

ITP 1

ITP 1 är premiebestämd och uttagsåldern är normalt 65 år. Men genom ett tidigt uttag kan ITP 1 betalas ut redan från 55 års ålder. Eller genom ett sent uttag, efter 65 års ålder.

Vem omfattas?

Enligt huvudregeln är det födda 1979 eller senare som omfattas av ITP 1 men även vissa tidigare födda kan omfattas (se vidare på sidan 136).

Rätt till ITP 1

Man kan tidigast tjäna in ITP 1 från och med den månad man fyller 25 år, dock tidigast från januari 2007. Läs mer om kraven för att omfattas av ITP 1; "Anställningsförhållanden", sidan 28–29.

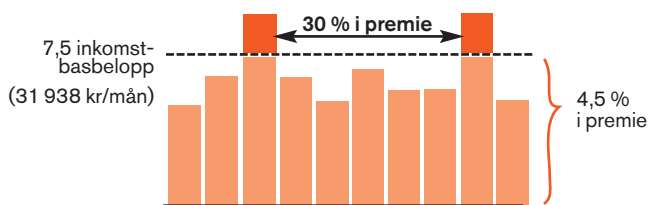
Pensionsmedförande lön för ITP 1

Varje pensionsmedförande månadslön ligger till grund för ITP 1. Se "Inkomst", sidan 42–43.

ITP 1-premien

Premien för ITP 1 är 4,5 procent av lönedel upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På lönedel däröver är premien 30 procent. Premien betalas på varje enskild månadslön. Det innebär att även om bara någon enstaka månadslön överstiger 31 938 kr (år 2010) betalas ändå 30 procent i premie in för den överstigande lönedelen.

VARJE MÅNADSLÖN HAR BETYDELSE

Varje månadslön har betydelse för pensionens storlek.

Det är också möjligt för arbetsgivaren och den anställde/fackförbundet/fackklubben/branschorganisationen att komma överens om att premien ska kompletteras med ytterligare premier.

Placeringen av premien

Man väljer, genom ett ITP-val hos Collectum, själv hur och var premien ska placeras och om man vill skydda de närmaste vid dödsfall genom återbetalningsskydd. Man kan också välja till familjeskydd för en del av premien.

För den som inte gör något ITP-val placeras premierna i en traditionell försäkring utan skydd till efterlevande i Alecta. Läs mer om ITP-valet på nästa sida.

Man har rätt att flytta ITP 1-kapitalet till ett annat bolag. Läs mer på sidan 147.

Storleken på ITP 1

Hur stor den premiebestämda ITP 1 blir är inte bestämt på förhand. Storleken beror bland annat på hur stort pensionskapital som bildats genom de inbetalade premierna och hur dessa förräntats, samt på skatter och på försäkringsbolagens avgifter. Dessutom beror månadspensionens storlek på under hur lång tid den ska betalas ut.

ITP 1 betalas normalt ut som en jämn pension under resten av livet. Men när man går i pension väljer man själv utbetalningstid och hur stor andel av pensionen som ska börja betalas ut. Se vidare på sidorna 170–171 och 173.

ITP-valet

I den nya ITP-planen som trädde ikraft den 1 juli 2007 är ålderspensionen för födda 1979 eller senare premiebestämd. Man ska själv välja hur ITP 1-premien ska användas och förvaltas.

Valet viktigt för den totala pensionen

Man får själv välja hur ITP 1-premierna ska förvaltas och om man vill ha efterlevandeskydd. Anställs man efter 25 års ålder får man göra valet genast, om man inte gjort det i en tidigare anställning. Har man inte gjort ett val kan man göra det när som helst efter 25 års ålder.

ITP-valet administreras av Collectum.

Flytträtt

Man har rätt att flytta det intjänade pensionskapitalet till en annan förvaltare bland de valbara. Läs mer på sidan 147.

Val i tre steg

Gör ITP-valet grundligt. Ta ställning till följande:

1 Hur ska premierna förvaltas?

Man kan välja mellan traditionell försäkring eller fondförsäkring. Fondförsäkring innebär att premien förvaltas i form av värdepapper, till exempel aktier.

Obs! Minst hälften av premierna måste placeras i traditionell försäkring.

2 Vem ska förvalta premierna?

Välj vilket försäkringsbolag som ska förvalta ITP 1-premien. Man kan ändra sitt val av bolag om man skulle ångra sig senare. Man kan också flytta redan inbetalade premier.

3 Allt själv eller en del till de närmaste?

Välj om premierna bara ska användas till den egna ålderspensionen eller om de närmaste ska skyddas vid dödsfall genom återbetalningsskydd och/eller familjeskydd.

Om man inte gör ett ITP-val

Om man inte väljer blir man automatiskt försäkrad i en traditionell försäkring för ITP 1. Den ger en ålderspension, utan skydd till efterlevande om man inte själv väljer till det. Man är garanterad en pension som motsvarar insatta premier och all värdeförändring därtill. Försäkringen tecknas automatiskt hos Alecta.

Har man familj och skulle avlida före pensioneringen eller under den tid då pensionen betalas ut, får familjen inte pensionen om man inte har valt återbetalningsskydd. Man kan även välja till familjeskydd, som är en extra efterlevandepension till familjen.

1 Hur ska premierna förvaltas?

Man väljer om premierna ska förvaltas antingen på ett traditionellt sätt eller i fondförsäkring. I traditionell försäkring bestämmer försäkringsbolaget hur pengarna förvaltas. I fondförsäkring bestämmer man själv. Man måste dock placera minst 50 procent av premierna i en traditionell försäkring. Återstående 50 procent får man dela upp i två poster om 25 procent. Dessa kan placeras i fond- och/eller traditionell försäkring.

Väljer man traditionell försäkring är man garanterad att minst få tillbaka de inbetalade premierna. Beroende på hur bra bolaget lyckats med förvaltningen får man dessutom förräntning. Vid en fondförsäkring är man inte garanterad att få tillbaka de inbetalade premierna, utan värdet på pensionen är beroende på fondens utveckling.

På Collectums webbplats finns en mer utförlig beskrivning av de olika försäkringarna.

1	Traditionell försäkring	Fondförsäkring
Förvaltning av pengarna	Försäkringsbolaget bestämmer hur pengarna förvaltas.	Fondförsäkringsbolagen har ett antal värdepappersfonder som man kan välja mellan. Man bestämmer själv vilka fonder pengarna förvaltas i. Det finns cirka 180 att välja mellan.
Pensionens storlek	Pensionens storlek beror på <ul style="list-style-type: none"> ▪ hur mycket som betalats in ▪ hur bra pengarna har förräntats ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen. 	Pensionens storlek beror på <ul style="list-style-type: none"> ▪ hur mycket som har betalats in ▪ vad fondandelarna är värda ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen.
Garanti	Man får en garanterad pension som minst motsvarar insatta premier och i vissa fall en lägsta förräntning. Därutöver kan man få ytterligare förräntning beroende på hur bra bolaget lyckats med förvaltningen.	Fonderna garanterar inte någon lägsta förräntning av kapitalet. Kapitalet kan öka eller minska i värde.

VILKA SKA GÖRA OMVAL 2010

Ny upphandling av fondförsäkringsbolag har gjorts och gäller från juli 2010. Omval ska göras både i ITP 1 och ITPK och vara klart till den 1 juli.

Collectum kommer att skicka ut valmaterial, och om så behövs, även två påminnelser till dem som ska göra omvalet. Läs nedan vilka det gäller.

Försäkrad som har ITP 1 och

- valt fondförsäkringbolag som upphandlades 2007 och som inte har upphandlats igen 2010.

Pyramiden kan ses som en risk/chanstrappa och är en enkel hjälpreda för placering och riskspridning. Läs mer om fonder på sidan 129.

2 Vem som ska förvalta premierna?

FÖRSÄKRINGSGIVARE SOM MAN KAN VÄLJA

Traditionell försäkring

Alecta	020-78 22 80	www.alecta.se
AMF Pension	020-696 320	www.amf.se
Länsförsäkringar	020-313 313	www.lansforsakringar.se
Nordea Liv & Pension	08-787 67 04	www.nordealivochpension.se
Skandia Liv	020-55 55 00	www.skandia.se

Fondförsäkring – valbara bolag t o m juni 2010

AMF Pension	020-696 320	www.amf.se
Länsförsäkringar	020-313 313	www.lansforsakringar.se
Moderna Liv & Pension	08-120 393 20	www.modernalivpension.se
SEB/SEB Trygg Liv	077-11 11 800	www.tryggliv.seb.se
Swedbank Försäkring AB	0771-606 502	www.swedbankforsakring.se

Fondförsäkring – valbara bolag fr o m juli 2010: AMF Pensionsförsäkring AB, Danica Pension Försäkringsaktiebolag, Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag, Nordea Livförsäkring Sverige AB och Fondförsäkringsaktiebolaget SEB Trygg Liv.

3 Allt själv eller en del till de närmaste?

Man kan välja olika sätt att använda ITP 1-premien: ITP 1 utan återbetalningsskydd, ITP 1 med återbetalningsskydd, samt familjeskydd.

I ITP 1 finns inget obligatoriskt skydd till efterlevande. Om man vill ha ett efterlevandeskydd måste man därför själv välja det. Bäst är att se till den livssituation man befinner sig i och komma ihåg att valet inte behöver vara för evigt. Man bör ändra sig i takt med att livet förändras.

A ITP 1 utan återbetalningsskydd

Detta är ett alternativ för ensamstående utan barn. Det passar också den som vill att hela premien ska användas till den egna ålderspensionen.

När man väljer att gå i pension bestämmer man om pensionen ska betalas ut under en begränsad tid, eller som en livslång pension. Man väljer även om den ska betalas ut helt eller delvis.

Hur stor pensionen blir beror på

- hur mycket premier arbetsgivaren har betalat
- hur pengarna förräntas
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut för att administrera pensionen
- de arvsvinster man får, det vill säga de avlidnas pensionshållning som fördelats ut på dem som fortfarande lever
- när pensionen tas ut och hur lång tid den ska räcka.

När man avlider får de efterlevande ingen ersättning.

B ITP 1 med återbetalningsskydd

Detta alternativ kan passa den som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Liksom i föregående alternativ väljer man vid pensionsåldern om ålderspensionen ska betalas ut under en begränsad tid eller som en livslång pension. Man väljer också om pensionen ska betalas ut helt eller delvis.

Hur stor pensionen blir beror på

- hur mycket premier arbetsgivaren har betalat
- hur pengarna förräntas
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut för att administrera pensionen
- när pensionen tas ut och hur lång tid den ska räcka.

Inga arvsvinster tillkommer i detta alternativ. Men ITP 1 med återbetalningsskydd innebär att de närmaste får efterlevandepension vid dödsfall. Pensionen motsvarar värdet av de inbetalade premierna. Observera att återbetalningsskyddet minskar den egna pensionen till en viss del, eftersom man inte får några arvsvinster. Återbetalningsskydd kan bara väljas till eller tas bort innan pensionen börjar betalas ut.

Lägga till Familjeskydd?

Familjeskydd är en tidsbegränsad efterlevandepension som passar den som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Familjeskyddet tecknas i Alecta och betalas ut till de närmaste om man avlider före 65 år. Det betalas ut från och med månaden efter dödsfallet. Det betalas ut månadsvis under vald utbetalningstid.

Man ska dels välja försäkringsbelopp (nivå), dels under hur lång tid beloppet ska betalas ut (5, 10, 15 eller 20 år).

EXEMPEL PÅ PREMIE FÖR 1 PRISBASBELOPP

Ålder	Premie per månad år 2010 (avrundade belopp)	
	5 år	20 år
25 år	3,48 kronor	11,90 kronor
45 år	27,32 kronor	93,27 kronor
60 år	127,73 kronor	– *

* Vid 60 års ålder är utbetalning i 20 år inte möjlig eftersom skyddet inte kan betalas ut längre än den avlidne skulle ha fyllt 70 år.

Premien för 2, 3 och 4 prisbasbelopp får man genom att premien för 1 prisbasbelopp multipliceras med antal prisbasbelopp. En mer komplett premietabell finns på Collectums webbplats www.collectum.se

Nivå 1

Försäkringen betalas ut med ett prisbasbelopp per år (3 533 kronor per månad under år 2010).

Nivå 2

Försäkringen betalas ut med två prisbasbelopp per år (7 067 kronor per månad under år 2010).

Nivå 3

Försäkringen betalas ut med tre prisbasbelopp per år (10 600 kronor per månad under år 2010).

Nivå 4

Försäkringen betalas ut med fyra prisbasbelopp per år (14 133 kronor per månad under år 2010).

Premien för familjeskydd dras från ITP 1-premien. Väljer man familjeskydd blir den egna ålderspensionen lägre.

Förmånstagare till återbetalningsskydd och familjeskydd

Vem eller vilka som kan vara förmånstagare är reglerat i försäkringsvillkoren. I första hand betalas återbetalningsskyddet och familjeskyddet ut till make/maka, sambo eller registrerad partner. I andra hand till arvsberättigade barn, oavsett ålder. Läs mer om förmånstagarförordnande på sidan 107–108.

Utbetalningstid

Man väljer själv 5, 10, 15 eller 20 års utbetalningstid. Men, man kan bara välja en utbetalningstid som sträcker sig som längst fram tills man skulle ha fyllt 70 år.

Familjeskyddets premie

Premien bestäms för ett år i taget och beror på:

- valt antal prisbasbelopp
- valt antal utbetalningsår
- den försäkrades ålder.

Premien dras från ITP-premierna. Väljer man familjeskydd blir därför den egna ålderspensionen lägre.

Läs mer om familjeskyddet för ITP 1 på sidan 107–108.

Hur gör man ITP-valet?

Valet för ITP 1 görs direkt på Collectums webbplats. För att kunna göra valet måste man ha fyllt 25 år, och man behöver en e-legitimation.

Har man ingen e-legitimation så framgår det på Collectums webbplats hur man kan skaffa sig en sådan. Vill man inte skaffa en e-legitimation så kan man även göra valet på en blankett. Blanketten kan man ladda ner från Collectums webbplats.

På Collectums webbplats www.collectum.se finns också information om de olika valmöjligheterna, förklaringar till vad en traditionell försäkring och fondförsäkring är med mera. Här finns även korta beskrivningar av bolagens produkter och vilka avgifter de tar för att förvalta ITP-premierna.

På Collectums webbplats, www.itpkampen.se, får man hjälp att jämföra de valbara bolagen i "ITP-kampen", ett jämförande animerat fråge-/svarspel.

Frågor om ITP-valet kan också ställas per telefon 020-40 85 00.

Valblankett

Försäkringsgivare

Man väljer vilket försäkringsbolag som ska förvalta pensionen. Se valbara bolag på sidan 140. Om man väljer ett fondförsäkringsbolag, kommer bolaget att först placera avgifterna i en eller flera så kallade entréfonder. Man blir sedan kontaktad av bolaget och kan då välja den/de fond/er man vill placera pengarna i.

Återbetalningsskydd

Man kan välja ITP 1 med eller utan återbetalningsskydd.

Familjeskydd

Man väljer nivå (antal basbelopp och utbetalningstid) på Familjeskyddet. Vill man inte ha Familjeskydd kan man avstå.

Hälsokrav

Om man väljer Familjeskydd och/eller återbetalningsskydd ska man i vissa fall fylla i en hälsodeklaration, som ska bli godkänd för att skyddet ska gälla.

För den som har ITP 1 utan återbetalningsskydd men ändrar till återbetalningsskydd, gäller förändringen även för redan intjänad ITP 1.

I nedanstående situationer får man valt skydd godkänt utan hälsoprövning:

Familjeskydd/återbetalningsskydd

När man börjar tjäna in ITP 1, och för första gången ska göra ett ITP-val, blir det giltigt utan hälsoprövning. Men man måste då göra valet senast den tidpunkt som anges på valblanketten som Collectum skickat ut.

Återbetalningsskydd

Om man har ITP 1 utan återbetalningsskydd men vill ändra till återbetalningsskydd inom 12 månader efter ändrad familjesituation, krävs inte någon hälsoprövning. Med ändrad familjesituation menas att man gift sig, registrerat partnerskap, blivit sambo eller fått barn.

När hälsodeklaration krävs men man inte godkänns för ändring från *utan* till *med återbetalningsskydd*, får man ändå ha återbetalningsskydd på det framtida ITP 1-intjänandet.

Möjligheten till val av familjeskydd utan hälsoprövning vid ändrad familjesituation kommer att införas under första halvåret 2010.

SKILLNADER MELLAN ITP 1 OCH PREMIEPENSION

	ITP 1	Premiepension
Vad händer under tiden man arbetar?		
Premie	4,5 eller 30 %. Betalas av arbetsgivaren.	2,5 % för personer födda 1954 eller senare, 0,5–2,375 % för personer födda 1938 – 1953. Från det 65:e året är dock premien alltid 2,5 %. Betalas delvis av den anställde.
Intjänande	Från 25 års ålder och till 65 års ålder. Överenskommelse om intjänande efter 65 år kan göras med arbetsgivaren vid fortsatt arbete.	Alla år, oavsett ålder, då man har en pensionsgrundande inkomst.
Placeringsval	I traditionell försäkring (minst 50 %) och i fondförsäkring (högst 50 %).	Bara i fonder. Vid pensionering kan man dock välja en traditionell försäkring.
De som inte väljer	Premierna placeras hos Alecta i en traditionell försäkring med garanterat belopp och all värdeförändring. Den som inte själv väljer till familjeskydd och återbetalningsskydd, saknar helt efterlevandeskydd.	Premierna placeras hos statliga Premiesparfonden, under 7:e AP-fonden. Pengarna placeras huvudsakligen i aktier, både svenska och utländska. Från tidigast maj 2010 kommer placeringen att ske i generationsfonder.
Avgifter	Collectum har träffat överenskommelse med försäkringsbolagen om administrationskostnaderna. Collectum tar också ut en administrationsavgift.	Pensionsmyndigheten och fondförvaltarna tar ut administrationsavgifter. Pensionsmyndigheten förhandlar fram en återbäring från fondbolagen som fördelas på alla pensionssparare.
Möjlighet till byte	Man kan byta försäkringsbolag (bland de valbara) och från traditionell försäkring till fondförsäkring (dock inte de "minst 50%" i traditionell) och tvärtom. Man kan även flytta redan intjänat kapital.	Man kan flytta intjänat kapital mellan alla valbara fonder och förvaltare, för närvarande utan avgift.
Vad händer när man pensioneras?		
Utbetalning	Pensionen kan tas ut helt eller delvis, tidigast från 55 års ålder. Den betalas ut under ett antal år (minst 5 år) eller livet ut. Man måste sluta arbeta för den pensionsdel man tar ut före 65 års ålder.	Pensionen kan tas ut tidigast från 61 år och betalas ut under hela resterande livet. Man kan göra 25 %, 50 %, 75 % eller helt uttag. Man får göra uppehåll. Pensionen räknas då om. Man kan fortsätta att arbeta och tjäna in ny pension.
Hur ser efterlevandeskyddet ut?		
Före pensioneringen	Till make/registrerad partner, sambo, barn oavsett ålder. Man kan välja familjeskydd på 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp per år i 5, 10, 15 eller 20 år. Man kan också välja återbetalningsskydd.	Finns inte.
Efter pensioneringen	Till make/registrerad partner, sambo, barn oavsett ålder. Valt återbetalningsskydd under kvarvarande tid med ålderspension (sammanlagd utbetalningstid dock längst 20 år).	Man kan välja att få ett lägre premiepensionsbelopp, men som då fortsätter att betalas livet ut till efterlevande make/registrerad partner, sambo som man har gemensamt barn med eller tidigare varit gift med.
Värdesäkring	Familjeskyddet följer prisbasbeloppet. Återbetalningsskyddet förändras med försäkringens (traditionell eller fond) värde.	Premiepensionsbeloppet till efterlevande förändras med försäkringens (traditionell eller fond) värde.
Hälsoprövning för efterlevandeskydd	Hälsodeklaration krävs (dock inte vid första möjliga valtillfället). För återbetalningsskyddet kan man slippa en hälsoprövning när man t ex bildar familj.	Krävs inte.
Kostnad för efterlevandeskydd	Familjeskyddets kostnad beror på valt antal prisbasbelopp/utbetalningsår och den försäkrades ålder. Återbetalningsskyddet medför också en viss minskad egen pension, genom att arvsvinster inte tillkommer.	Premiepensionen minskar om man valt att den ska fortsätta att betalas ut till den efterlevande.

Förmånsbestämd ITP 2

I ITP 2 finns en förmånsbestämd pension som normalt har pensionsåldern 65 år. Men genom ett så kallat "förtida uttag", kan den betalas ut redan från 55 års ålder. Man kan också göra ett "uppskjutet uttag" för att få pensionen utbetald senare.

Vem omfattas?

Enligt huvudregeln är det födda 1978 eller tidigare som omfattas av ITP 2 (med förmånsbestämd pension och ITPK). Men genom två avvikande regler kan vissa tillhöra ITP 1 (se sidan 136).

Rätt till förmånsbestämd ITP 2

Man har rätt till den förmånsbestämda ålderspensionen från ITP 2 om man omfattats av ITP 2 efter den månad man fyllde 28 år. Läs mer om kraven för att omfattas av ITP 2; "Anställningsförhållanden", sidan 28–29.

Pensionsmedförande lön

Det är den sista lönen som ligger till grund för förmånsbestämd ITP 2. Den kallas för pensionsmedförande lön. Se "Inkomst", sidan 42–43.

När det gäller lönehöjningar de fem sista åren före pensionsåldern finns det en begränsningsregel som kan påverka den pensionsmedförande lönen. Läs mer om denna på sidan 43–44.

Storleken

Förmånsbestämd ITP 2 räknas ut i procent av den pensionsmedförande lönen. Detta sker med olika procentsatser för olika inkomstskikt. En orsak till de olika procentsatserna är att ITP 2 kompletterar den lagstadgade pensionen, som bara kan arbetas ihop på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Därför är denna ålderspension från ITP 2 en större andel av de högre lönedelarna.

Lön i inkomstbasbelopp	Lön i kronor 2010	ITP-ålderspension
0 - 7,5	0 - 383 250	10 %
7,5 - 20	383 250 - 1 022 000	65 %
20 - 30	1 022 000 - 1 533 000	32,5 %

Den förmånsbestämda ITP 2-pensionen reduceras om tjänstetiden är kortare än 360 månader.

ITP 2-pensionen betalas normalt ut som en jämn pension under resten av livet. Men när utbetalningen ska påbörjas gäller mer flexibla uttagsregler (se sidan 170–171 och 173).

Tjänstetidskrav

För att förmånsbestämd ITP 2 inte ska reduceras krävs 360 månaders godkänd tjänstetid. För varje månad som saknas minskas pensionen.

Läs mer om vilken tid som får räknas som tjänstetid för ITP, på sidan 34–35 i avsnittet "Tjänstetid".

På värdebeskedet från Collectum kan man se om man kan få full tjänstetid fram till pensionsåldern. De flesta som pensionerar sig idag kommer upp i full tjänstetid.

EXEMPEL

Sara har en pensionsmedförande årslön på 410 000 kr och har en tjänstetid på 340 månader. Så här stor är hennes ITP 2 om hon väljer att ta ut den livslångt:

$$10 \% \cdot 383\,250 \text{ kr}^* = 38\,325 \text{ kr per år}$$

$$65 \% \cdot (410\,000 \text{ kr} - 383\,250 \text{ kr}) = 17\,388 \text{ kr per år}$$

Totalt 55 713 kr per år, det vill säga 4 643 kr per månad. Saras pension reduceras, eftersom hennes tjänstetid är kortare än 360 månader:

$$340 \cdot 4\,643 = 4\,385 \text{ kr per månad}$$

Sara får också ITPK. Hon tar ut den som en temporär pension under 5 år, 4 100 kr/mån. Saras kollektivavtalade pensioner blir alltså de fem första åren:

$$\text{ITP 2 (4 385 kr)} + \text{ITPK (4 100 kr)} = 8\,485 \text{ kr}$$

Därefter fortsätter enbart ITP 2 att betalas ut resten av livet.

*7,5 inkomstbasbelopp

Lägre ordinarie pensionsålder än 65 år

För de flesta är den ordinarie pensionsåldern 65 år när det gäller ITP 2. Men en del har en lägre pensionsålder. Dels till följd av äldre ITP-planer, dels därför att individer eller grupper har avtal om lägre pensionsålder. Förväxla inte detta med förtida uttag av ITP. (Förtida uttag beskrivs på sidorna 170–172.) För den som har ordinarie pensionsålder lägre än 65 år är den förmånsbestämda pensionen från ITP 2, före 65 år, 65 procent för lönedel upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Därefter är den 10 procent för denna lönedel.

Så här stor är förmånsbestämd ITP 2 för den som har ordinarie pensionsålder lägre än 65 år:

Lön i inkomstbasbelopp	Ålderspension	
	före 65 år	efter 65 år
0– 7,5	65 %	10 %
7,5 – 20	65 %	65 %
20 – 30	32,5 %	32,5 %

Om man har en lägre ordinarie pensionsålder än 65 år och får lagstadgad sjukersättning, görs ett avdrag för denna från ITP-pensionen. Det är bara pensionen före 65 år som berörs. Avdrag görs även för arbetsskadelivränta, och i vissa fall även för sjukpenning.

Alternativ ITP

Den som har en pensionsmedförande lön över tio inkomstbasbelopp kan komma överens med arbetsgivaren om att ersätta vissa delar av ITP med en alternativ pensionslösning.

Man kan istället för en alternativ pensionslösning komma överens om att den anställda övergår helt till ITP 1, i stället för ITP 2. Läs mer om detta på sidorna 155–156.

ITPK

Den som omfattas av ITP 2 har också ITPK. ITPK är premiebestämd och pensionsåldern är 65 år. Men ITPK kan, genom så kallat "förtida uttag", betalas ut från tidigast 55 år eller, genom så kallat "uppskjutet uttag", betalas ut senare.

Före pensioneringen kan man själv påverka ITPK på flera olika sätt. Läs mer om ITPK-valet på sidan 148.

Rätt till ITPK

Man har rätt till ITPK om man omfattats av ITP 2 efter den månad man fyllde 28 år. Man kunde dock inte tjäna in ITPK före 1977. Läs mer om kraven för att omfattas av ITP 2 (inklusive ITPK) på sidorna 28–33.

ITPK-premien

ITPK-premien är 2,0 procent av den pensionsmedförande lönen. Läs mer om vad som får räknas med i löneunderlaget på sidorna 42–43.

Men det är möjligt för arbetsgivaren och den anställde/fackförbundet att komma överens om att ITPK-premien ska kompletteras med ytterligare premie.

Den som har en lön över 7,5 inkomstbasbelopp och därmed tjänar in ITP Familjepension kan också välja bort detta intjänande för framtida premier och i stället använda familjepensionspremien till att förstärka ITPK (Läs mer på sidan 109).

Från april 2008 kan den försäkrade även göra om ITPK-valet för att ge de efterlevande ett bättre familjeskydd. Se vidare avsnittet "Ersättningar till efterlevande", sidan 111.

ITPKs storlek

För ITPK är det **premien** som är bestämd till en procentsats av lönen. Hur stor ITPK-pensionen blir beror på hur stort pensionskapital som bildats genom de inbetalda premierna och hur dessa förräntats samt vilka avgifter försäkringsbolagen tar ut för att administrera pensionen. Dessutom beror månadspensinens storlek på under hur lång tid den ska betalas ut.

Man bestämmer själv, vid pensioneringen, under hur lång tid man vill ha ITPK utbetald. Under tidigast 2010 kommer man även att kunna välja att ta ut den helt eller delvis.

Om man gör ett ITPK-val

Storleken på den ITPK man själv valt försäkringsalternativ och förvaltare för beror på vad man har valt eftersom värdeutvecklingen på de inbetalda premierna är olika. (ITPK man valt placering för före juli 2007 kallades tidigare för ITPK Egenpension).

Om man har valt traditionell försäkring får man en garanterad pension som minst motsvarar inbetalade premier och i vissa fall en lägsta förräntning. Dessutom kan förräntning ges som beror på hur försäkringsbolaget lyckats med förvaltningen.

Om man har valt fondförsäkring, beror pensionens storlek på fondandelarnas värde. Bolaget garanterar då inte någon lägsta förräntning.

Om man inte gör ett ITPK-val – Före juli 2007

Före det att man gjort ett ITPK-val tjänade man fram till juli 2007 in en så kallad ursprunglig ITPK.

För den som inte har gjort något ITPK-val blir denna ursprungliga ITPK ofta cirka 10–12 procent av den sista lönen, vid uttag under fem år från 65 år. Väljer man i stället livslång utbetalning blir månadsbeloppet knappt en tredjedel.

Om man inte gör ett ITPK-val – Från juli 2007

Den 1 juli 2007 upphörde intjänandet av ursprunglig ITPK. Den som inte själv gör ett ITPK-val får de framtida ITPK-premierna placerade i en ny traditionell försäkring. Läs mer om ITPK-valet på nästa sida.

Flytträtt för ITP 1 och ITPK

Enligt det nya ITP-avtalet har man rätt att flytta det intjänade pensionskapitalet. Har man fler än en försäkring, kan man välja att flytta en eller flera av försäkringarna.

På Collectums webbplats, www.collectum.se, finns information om hur flytt av intjänat kapital går till och vilka avgifter som kan tas ut.

ITPK-valet

För den som omfattas av ITP 2 betalar arbetsgivaren även en kompletterande ålderspension som kallas ITPK. Precis som när det gäller premiepensionen och ITP 1 ska man välja hur ITPK-premierna ska användas och förvaltas. Premien motsvarar två procent av lönen.

ITPK

Vid 28 års ålder börjar tjänstemän, som omfattas av ITP 2 enligt avtal mellan Svenskt Näringsliv och PTK, att tjäna in den kompletterande ålderspensionen ITPK. ITPK är en premiebestämd pension. Det är arbetsgivaren som betalar premien. Den motsvarar två procent av den pensionsmedförande lönen.

EXEMPEL PÅ UTRÄKNING AV PREMIEN TILL ITPK

Karin är född 1955 och har 32 000 kr i månadslön.

Hennes pensionsmedförande lön för ITP och ITPK är
 $32\,000 \cdot 12,2 = 390\,400$ kr

Procentsatsen för ITPK är 2 %.

ITPK-premien är $2\% \cdot 390\,400 = 7\,808$ kr per år

Så snart hennes årslön ändras kommer också premien att ändras.

Det är också möjligt för arbetsgivaren och den anställda/fackförbundet/fackklubben/branschorganisationen att komma överens om att premien ska kompletteras med ytterligare premier.

Valet viktigt för den totala pensionen

När man fyller 28 år får man själv välja hur pengarna ska förvaltas och hur försäkringen ska se ut. Anställs man efter 28 års ålder får man göra valet genast, om man inte gjort det i en tidigare anställning. Har man inte gjort ett val kan man göra det när som helst efter 28 års ålder.

ITPK-valet administreras av Collectum.

BAKGRUND ITPK

ITPK skapades i samband med att ITP-planen ändrades år 1977. Sparandet skedde i början endast i Alecta. Premierna placerades i något som idag kallas för ITPK i ursprunglig form.

1990 fick privat tjänstemännen möjlighet att själva välja hur ITPK-försäkringen skulle se ut. 1994 blev det även möjligt att välja en fondförsäkring. För den som inte gjort något val, har pengarna gått till ITPK i ursprunglig form.

2007 upphörde "icke-vals-pengar" att gå till ITPK i ursprunglig form. De premier som betalas in går istället till en traditionell försäkring som ger garanterat belopp och värdeförändring.

2008 började flytträtt av redan placerat kapital att gälla. Man kan därmed flytta traditionellt placerat kapital till fondplacering, och tvärtom.

Val i tre steg

Gör ITPK-valet grundligt. Ta ställning till följande:

1 Hur ska premierna förvaltas?

Man kan välja mellan traditionell försäkring eller fondförsäkring.

2 Vem ska förvalta premierna?

Välj vilket försäkringsbolag som ska förvalta ITPK-premien. Man kan ändra sitt val av bolag om man skulle ångra sig senare. Flytträtt finns som innebär att man kan flytta de redan inbetalade premierna. Läs mer på sidan 147.

3 Allt själv eller en del till de närmaste?

Välj om premierna bara ska användas till den egna ålderspensionen eller om de närmaste ska skyddas vid dödsfall genom återbetalningsskydd och/eller familjeskydd.

1 Hur ska premierna förvaltas?

Man väljer om man vill att pengarna ska förvaltas på traditionellt sätt eller i värdepappersfonder (t ex aktier).

Vid traditionell försäkring finns en garanti att man får tillbaka de inbetalade premierna och i vissa fall med en lägsta förräntning. Vid en fondförsäkring är man inte garanterad att få tillbaka de inbetalade premierna, utan värdet på pensionen är beroende på fondens utveckling.

På Collectums hemsida finns mer utförlig beskrivning av de olika försäkringarna. Collectum har också en webbplats (www.itpkampen.se) där man kan göra ett antal jämförelser mellan de olika valbara bolagens sparalternativ.

	Traditionell försäkring	Fondförsäkring
Förvaltning av pengarna	Försäkringsbolaget bestämmer hur pengarna förvaltas.	Fondförsäkringsbolagen har ett antal värdepappersfonder som man kan välja mellan. Man bestämmer själv vilka fonder pengarna förvaltas i.
Pensionens storlek	Pensionens storlek beror på <ul style="list-style-type: none"> ▪ hur mycket premier som betalats in ▪ hur bra pengarna har förräntats ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen. 	Pensionens storlek beror på <ul style="list-style-type: none"> ▪ hur mycket premier som har betalats in ▪ vad fondandelarna är värda ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen.
Garanti	Man får en garanterad pension som minst motsvarar insatta premier och i vissa fall en lägsta förräntning. Därutöver kan man få ytterligare förräntning beroende på hur bra bolaget lyckats med förvaltningen.	Fonderna garanterar inte någon lägsta förräntning av kapitalet. Kapitalet kan öka eller minska i värde.

2 Vem som ska förvalta premierna?

Från och med den 1 juli 2007 kan man välja mellan följande försäkringsgivare.

FÖRSÄKRINGSGIVARE SOM KAN VÄLJAS FRÅN 1 JULI 2007

Traditionell försäkring

Alecta

020-78 22 80 www.alecta.se

AMF Pension

020-696 320 www.amf.se

Länsförsäkringar

020-313 313 www.lansforsakringar.se

Nordea Liv & Pension

08-787 67 04 www.nordealivochpension.se

Skandia Liv

020-55 55 00 www.skandia.se

Fondförsäkring – valbara bolag t o m juni 2010

AMF Pension

020-696 320 www.amf.se

Länsförsäkringar

020-313 313 www.lansforsakringar.se

Moderna Liv & Pension

08-120 393 20 www.modernalivpension.se

SEB/SEB Trygg Liv

077-11 11 800 www.tryggliv.seb.se

Swedbank Försäkring AB

0771-606 502 www.swedbankforsakring.se

Fondförsäkring – valbara bolag fr o m juli 2010:

AMF Pensionsförsäkring AB, Danica Pension Försäkringsaktiebolag, Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag, Nordea Livförsäkring Sverige AB och Fondförsäkringsaktiebolaget SEB Trygg Liv.

VILKA SKA GÖRA OMVAL 2010

Ny upphandling av fondförsäkringsbolag har gjorts och gäller från juli 2010. Omval ska göras både i ITP 1 och ITPK och vara klart till den 1 juli.

Collectum kommer att skicka ut valmaterial, och om så behövs, även två påminnelser till dem som ska göra omvalet. Läs nedan vilka det gäller.

Försäkrad som har ITPK och

- inte gjort något val av de upphandlade försäkringsbolagen 2007 eller senare (gäller både traditionell försäkring och fondförsäkring)
- valt fondförsäkringbolag som upphandlades 2007 och som inte har upphandlats igen 2010.

3 Allt själv eller en del till de närmaste?

Man kan alltså välja olika sätt att använda ITPK-premien: ITPK utan återbetalningsskydd, ITPK med återbetalningsskydd, samt familjeskydd. Bäst är att se till den livssituation man befinner sig i och komma ihåg att valet inte behöver vara för evigt. Man bör ändra sig i takt med att livet förändras.

A ITPK utan återbetalningsskydd

Detta är ett alternativ för ensamstående utan barn. Det passar också den som vill att hela premien ska användas till den egna ålderspensionen.

När man väljer att gå i pension bestämmer man om pensionen ska betalas ut under en begränsad tid eller som en livslång pension. Man väljer också om den ska betalas ut helt eller delvis (ursprunglig ITPK delvis från tidigast om ett till två år).

Hur stor pensionen blir beror på

- hur mycket premier arbetsgivaren har betalat
- hur pengarna förräntas
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut för att administrera pensionen

- de arvsvinster man får, det vill säga de avlidnas pensionsbehållning som fördelats ut på dem som fortfarande lever
- när pensionen tas ut och hur lång tid den ska räcka.

När man avlider får de efterlevande ingen ersättning.

B ITPK med återbetalningsskydd

Detta alternativ kan passa den som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Liksom i föregående alternativ väljer man vid pensionsåldern om ålderspensionen ska betalas ut under en begränsad tid eller som en livslång pension. Man väljer också om den ska betalas ut helt eller delvis (ursprunglig ITPK delvis från tidigast tidigast om ett till två år).

Hur stor pensionen blir beror på

- hur mycket premier arbetsgivaren har betalat
- hur pengarna förräntas
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut för att administrera pensionen
- när pensionen tas ut och hur lång tid den ska räcka.

Inga arvsvinster tillkommer i detta alternativ. Men ITPK med återbetalningsskydd innebär att de närmaste får efterlevandepension vid dödsfall. Pensionen motsvarar värdet av de inbetalade premierna. Observera att återbetalningsskyddet minskar den egna pensionen till en viss del, eftersom man inte får några arvsvinster. Återbetalningsskyddet kan bara väljas till eller tas bort innan pensionen börjar betalas ut.

Lägga till familjeskydd?

Familjeskydd är en tidsbegränsad efterlevandepension som passar den som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Familjeskyddet tecknas i Alecta och betalas ut till de närmaste om man avlider före 65 år.

Premien för familjeskydd dras från ITPK-premien. Väljer man familjeskydd blir den egna ålderspensionen lägre.

Val av familjeskydd

Man väljer idag ett familjeskydd med flera valbara nivåer (1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp) och utbetalningstider (5, 10, 15 eller 20 år). Storleken på premien för familjeskyddet beror på hur gammal man är. Skyddet är detsamma som familjeskyddet i ITP-valet och beskrivs närmare på sidorna 110–111 (ITP 1 Familjeskydd) och 141–142.

Familjeskydd valt före april 2008

Före april 2008 kunde man bara välja ett familjeskydd med färre valbara nivåer och en fast utbetalningstid. Har man valt detta familjeskydd fortsätter det att gälla tills man gör ett omval. Man kunde välja mellan två nivåer:

Nivå 1

Försäkringen betalas ut med ett förhöjt prisbasbelopp per år (3 608 kronor per månad under år 2010) under fem år.

Nivå 2

Försäkringen betalas ut med två förhöjda prisbasbelopp per år (7 217 kronor per månad under år 2010) under fem år.

Utbetalningen sker månadsvis under 5 år från och med månaden efter dödsfallet.

Premien är åldersoberoende och bestäms för ett år i taget. För år 2010 är den 40 kronor per månad om man väljer ett förhöjt prisbasbelopp och 80 kronor per månad för två förhöjda prisbasbelopp. Läs mer om detta familjeskydd på sidan 110 (ITPK Familjeskydd).

Den som har familjeskydd som valts före april 2008 bör tänka över om det ska behållas eller ifall ett omval till dagens valbara familjeskydd ska göras. Detta eftersom kostnaderna skiljer.

Förmånstagare till återbetalningsskydd och familjeskydd

Vem eller vilka som kan vara förmånstagare är reglerat i försäkringsvillkoren. I första hand betalas återbetalningsskyddet och familjeskyddet ut till make/maka, sambo eller registrerad partner. I andra hand till arvsberättigade barn, oavsett ålder. Läs mer om nytt familjeskydd på sidan 109, och det tidigare valbara familjeskyddet på sidan 110.

Hur vet man om man gjort ett ITPK-val?

När man gör ett ITPK-val får man en bekräftelse från Collectum. Börjar man arbeta inom ett område som omfattas av ITPK får man automatiskt information och valblankett från Collectum.

Försäkringsbesked

Ungefär en vecka efter det att man gjort valet, får man en bekräftelse från Collectum. Här bekräftas valet och tidpunkten då det börjar gälla.

Har man valt familjeskydd får man också detta bekräftat på försäkringsbeskedet från Collectum. Där anges också vilket skydd (antal basbelopp och utbetalningstid) man valt.

Om man inte gör ett ITPK-val

Fram till juli 2007 blev den som inte valde, automatiskt försäkrad i ITPK i så kallad "ursprunglig form", som är en ren ålderspension. Från juli 2007 kan inte denna ITPK nyintjänas.

ITPK i ursprunglig form ges inte någon återbäring utan endast en grundränta. Pensionen värdesäkras dock under utbetalningstiden, det vill säga från pensioneringen. Värdesäkringen görs då på samma sätt som för övriga delar av ITP 2-försäkringen, med ett pensionstillägg från Alecta. Pensionstillägget följer inflationen. ITPK i ursprunglig form tecknades automatiskt hos Alecta.

Från juli 2007 försäkras man i en ny traditionell försäkring med en garanti att få en pension motsvarande insatta premier och därutöver får man hela det överskott som uppstår. Den nya försäkringen tecknas i Alecta.

Har man familj och skulle avlida före pensioneringen eller under den tid då pensionen betalas ut, får familjen inte pensionen om man inte har valt till återbetalningsskydd. Man har inte heller något familjeskydd, som ju är en extra efterlevandepension till familjen, om man inte valt det i ITPK-valet.

MER INFORMATION

Kontakta Collectum, telefon 020-40 85 00

- för frågor om ITPK-valet och om de olika försäkringsalternativen

Det finns även information om ITPK-valet på www.collectum.se

Kontakta försäkringsgivarna

- för frågor om förvaltningen av pengarna, återbäringsräntor, kapital och fonder
- för frågor om återbetalningsskyddet.

Valblankett från Collectum

Har man inte gjort eller vill ändra sitt ITPK-val beställer man en blankett från Collectum som sköter administrationen kring valet. Så här fyller man i blanketten.

Försäkringsgivare

Man väljer vilket försäkringsbolag som ska förvalta pensionen. Se valbara bolag på sidan 150. Om man väljer ett fondförsäkringsbolag, kommer bolaget att först placera avgifterna i en eller flera så kallade entréfonder. Man blir sedan kontaktad av bolaget och kan då välja den fonden eller de fonder man vill placera pengarna i.

Återbetalningsskydd

Man kan välja ITPK *med* eller *utan* återbetalningsskydd.

Familjeskydd

Man väljer nivå (antal basbelopp och utbetalningstid) på Familjeskyddet. Vill man inte ha Familjeskydd kan man avstå.

Hälsokrav

Om man väljer Familjeskydd och/eller återbetalningsskydd ska man i vissa fall fylla i en hälsodeklaration, som ska bli godkänd för att skyddet ska gälla.

För den som har ITPK utan återbetalningsskydd men ändrar till återbetalningsskydd, gäller förändringen även för redan intjänad ITPK.

I nedanstående situationer får man valt skydd godkänt utan hälsoprövning:

Familjeskydd/återbetalningsskydd

När man börjar tjäna in ITPK, och för första gången ska göra ett ITPK-val, blir det giltigt utan hälsoprövning. Men man måste då göra valet senast den tidpunkt som anges på valblanketten som Collectum skickat ut.

Återbetalningsskydd

Om man har ITPK utan återbetalningsskydd men vill ändra till återbetalningsskydd inom 12 månader efter ändrad familjesituation, krävs inte någon hälsoprövning. Med ändrad familjesituation menas att man gift sig, registrerat partnerskap, blivit sambo eller fått barn.

När hälsodeklaration krävs men man inte godkänns för ändring från *utan* till *med återbetalningsskydd*, får man ändå ha återbetalningsskydd på det framtida ITPK-intjänandet.

Möjligheten till val av familjeskydd utan hälsoprövning vid ändrad familjesituation kommer att införas under första halvåret 2010.

Byte från gamla ITPK Familjeskydd till det nya Familjeskyddet

Den som före april 2008 har valt ITPK Familjeskydd, men nu vill välja om till det nya Familjeskyddet behöver bara fylla i en hälsodeklaration om skyddet utökas. Den som exempelvis redan har valt två förhöjda prisbasbelopp med fem års utbetalningstid och väljer om till två prisbasbelopp med fem års utbetalningstid, hälsoprövas alltså inte.

Utöver ovan nämnda situationer ska man fylla i en hälsodeklaration, som ska bli godkänd, för att få välja till, eller höja redan valt, Familjeskydd. Detsamma gäller om man vill ändra ITPK från utan till med återbetalningsskydd

Underskrift

Man skriver under blanketten med datum, namnteckning och telefonnummer.

ITPK-valsblankett

PS Bakdelen finns anslutningar som har du fyller i blanketten. Mer information om ITPK valet finns i broschyren "Så här gör du ITPK-valet" samt på www.collectum.se. Vill du inte göra ett bologrval, eller är nöjd med det bologrval du redan gjort, går du direkt till ruta D och C. Obs! En som blankett med enbart underskrift är inte giltig! När du fyllt i blanketten skickar du den till Collectum, 103 76 Stockholm.

Utskicksdag:

Personnummer:	Namn:
---------------	-------

A. Försäkringsbolag - OBS! Du fyller endast i ett alternativ

Traditionell försäkring 1 Alecia 2 AMF 3 Lämsförsäkringar 4 Nordiska Liv & Pension 5 Skandia Liv	Fondförsäkring 6 AWP 7 Investiförsäkringar 8 Moderna Liv & Pension 9 SED Trygg Liv 10 Swedbank Försäkring AB
---	---

Fyll i siffran som står före det bolag du vill välja i rutan.

B. Återbetalningsskydd

Ja, jag vill ha återbetalningsskydd Jag avstår från/vill ta bort återbetalningsskydd

C. Familjeskydd - OBS! Du som vill välja familjeskydd måste alltid fylla i både steg 1 och steg 2.

Steg 1 - Fyll i önskat antal prisbasbelopp i rutan: 1, 2, 3 eller 4.

Steg 2 - Fyll i önskat antal utbetalningsår i rutan: 5, 10, 15 eller 20.

Jag avstår från/vill ta bort familjeskydd

D. Hälsokrav - för dig som väljer återbetalningsskydd och/eller familjeskydd

Om din blankett är Collectum tillhanda senast behöver du inte fylla i hälsodeklarationen nedan. Fortsätt till E.
Om du skickar in blanketten senare, eller om det inte finns något datum i fältet ovan, ska du fylla i hälsodeklarationen. Läs anvisningarna på baksidan.

Hälsodeklaration Kompletterande uppgifter om hälsotillståndet (r g texta nedan)

1. Har du under de senaste tre åren behandlats/kontrollerats för besvär/symptom, sjukdom, skada eller handikapp? Ja Nej

2. Har du under de senaste tre åren varit sjukbäddad mer än 30 dagar i följd? Ja Nej

OBS! Här ska svaret "Ja" tydligt någon av frågorna ska du lämna kompletterande uppgifter om till vilken sjukdom, skada eller handikapp det gäller. Om du har varit sjuk, samt du namn och adress till den läkare eller den sjukvård och det sjukhus du har besökt. Anmärk om någon reumatisk belysning ska du ange nummer på stenen.
De uppgifter du lämnat i denna hälsodeklaration ska ligga till grund för försäkringsvalet. Din försäkring kan bli ogiltig om du lämnar felaktiga eller ofullständiga uppgifter i hälsodeklarationen. I och med att du fyller i hälsodeklarationen godkänner du ditt medgivande till att du personligen eller institutioner du har kontakt med inom vård- eller försäkringsområdet (samt eventuella läkare och försäkringskassans) får lämna ut uppgifter om din sjukdom eller tillstånd till myndigheter och andra myndigheter. Svaret i denna hälsodeklaration kommer att användas för att behandla din sjukdom eller för att bedöma försäkringspengar till dig eller dina efterlevande.

Familjehändelse

Om du väljer återbetalningsskydd och om du under de senaste tolv månaderna har gift dig, registrerat partnerskap, blivit sambo eller fått barn, fyll i vilket datum familjehändelsen inträffade:

Ja Nej

E. Underskrift - Blanketten hanteras som ett originaldokument och därför kan du inte fäxa den.

Datum (år/månad/dag):	Namnteckning:	Idrott (Om tillnamnet) dagtid:
-----------------------	---------------	--------------------------------

V! Hantera personuppgifter enligt personuppgiftslagen (PUL) 1:15 mer på www.collectum.se.

F260-002 2010.01

Collectum AB	Bedömd adress	Växel	Kundservice
Postadress 103 76 Stockholm	Bergs Jernvägen 43	08-508 980 00	020-40 85 90 +46 8 508 980 00
			Organisationsnr 506636-1159
			Hemsida www.collectum.se

SKILLNADER MELLAN ITPK OCH PREMIEPENSION

	ITPK	Premiepension
Vad händer under tiden man arbetar?		
Premie/avgift	2%. Betalas in av arbetsgivaren.	2,5 % för personer födda 1954 eller senare, 0,5–2,375 % för personer födda 1938 – 1953. Från det 65:e året är dock premien alltid 2,5 %. Betalas delvis av den anställde.
Intjänande	Från 28 års ålder och till 65 års ålder.	Alla år, oavsett ålder, då man har en pensionsgrundande inkomst.
Placeringsval	I traditionell försäkring eller i fondförsäkring.	Bara i fonder. Vid pensionering kan man dock välja en traditionell försäkring.
De som inte väljer	Från juli 2007 placeras premierna hos Alecta i en traditionell försäkring med garanterat belopp och all värdeförändring. Den som inte väljer, saknar efterlevandeskydd i form av familjeskydd och återbetalningsskydd.	Premierna placeras hos statliga Premiesparfonden, under 7:e AP-fonden. Pengarna placeras huvudsakligen i aktier, både svenska och utländska. Från tidigast maj 2010 kommer placeringen att ske i generationsfonder.
Avgifter	För ITPK-val som görs efter den 1 juli 2007 gäller de överenskommelser som Collectum har träffat med försäkringsbolagen. Collectum tar också ut en administrationsavgift.	Pensionsmyndigheten och fondförvaltarna tar ut administrationsavgifter. Pensionsmyndigheten förhandlar fram en återbäring från fondbolagen som fördelas på alla pensionssparare.
Möjlighet till byte	Man kan byta försäkringsbolag (bland de valbara) och från traditionell försäkring till fondförsäkring och tvärtom. Man kan även flytta redan intjänat kapital.	Man kan flytta intjänat kapital mellan alla valbara fonder och förvaltare, för närvarande utan avgift.
Vad händer när man pensioneras?		
Utbetalning	Pensionen kan tas ut tidigast från 55 år och betalas ut under ett antal år (minst 2 år) eller livet ut. Man kan även göra delvis uttag (deluttag av ursprunglig ITPK dock tidigast om 1-2 år). Man kan inte göra uppehåll. Man måste sluta arbeta för den del man tar ut pension före 65 års ålder.	Pensionen kan tas ut tidigast från 61 år och betalas ut under hela resterande livet. Man kan göra 25 %, 50 %, 75 % eller helt uttag. Man får göra uppehåll. Pensionen räknas då om. Man kan fortsätta att arbeta och tjäna in ny pension.
Hur ser efterlevandeskyddet ut?		
Före pensioneringen	Till make/registrerad partner, sambo, barn oavsett ålder. Familjeskydd, med valt antal prisbasbelopp per år och antal år, och/eller återbetalningsskydd.	Finns inte.
Efter pensioneringen	Till make/registrerad partner, sambo, barn oavsett ålder. Valt återbetalningsskydd under kvarvarande tid med ålderspension (sammanlagd utbetalningstid dock längst 20 år).	Man kan välja att få ett lägre premiepensionsbelopp, men som då fortsätter att betalas livet ut till den efterlevande. Till make/ registrerad partner, sambo som man har gemensamt barn med eller tidigare varit gift med.
Värdesäkring	Familjeskyddet följer prisbasbeloppet. Återbetalningsskyddet förändras med försäkringens värde.	Premiepensionsbeloppet till efterlevande förändras med försäkringens (traditionell eller fond) värde.
Hälsoprövning för efterlevandeskydd	Hälsodeklaration krävs (utom vid första möjliga valtillfället). För återbetalningsskyddet kan man slippa en hälsoprövning när man t ex bildar familj.	Krävs inte.
Kostnad för efterlevandeskydd	Familjeskyddets kostnad beror på valt antal förhöjda prisbasbelopp/prisbasbelopp samt den försäkrades ålder (skydd valt före april 2008 har dock en fast kostnad varje år). Återbetalningsskyddet medför också en viss minskad egen pension.	Premiepensionen minskar om man valt att den ska fortsätta att betalas ut till den efterlevande.

Valmöjligheter för den med lön över 10 inkomstbasbelopp

Enligt ITP-planen kan den anställda som tillhör ITP 2 komma överens med sin arbetsgivare om att ersätta vissa delar av ITP 2 med en alternativ ITP **A**. Sedan juli 2007 finns också en alternativ möjlighet att helt byta till ITP 1 **B**. En förutsättning för båda valen är att lönen överstiger tio inkomstbasbelopp.

A Alternativ ITP (10-taggarlösning)

Anställd med lön över 10 inkomstbasbelopp kan komma överens med sin arbetsgivare om alternativ ITP. Valet kvarstår då även om lönen hos arbetsgivaren senare understiger 10 inkomstbasbelopp.

Alternativ ITP är en alternativ pensionslösning som innebär att den anställda får ett individuellt anpassat pensionsavtal för ålders- och familjepension när det gäller lönedelarna mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp. Sjukpensionsskyddet ligger dock kvar i ITP 2 – det kan man inte välja en alternativ lösning för.

Genom att välja alternativ ITP avstår tjänstemannen från en del av de kollektivavtalade förmånerna i ITP 2. Den alternativa lösningen tryggas oftast genom en försäkring i något av de försäkringsbolag som arbetsgivaren har valt.

Intjänande av ITP 2

Den som väljer en alternativ ITP fortsätter att tjäna in ITP 2 på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp. På lönedelarna mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp – tjänar man varken in ålderspension eller familjepension i ITP 2. Men man har alltid rätt till den redan intjänade pensionsrätten för ITP 2 (ålderspension och familjepension) i form av ett så kallat fribrev.

Gör ITPK-val

Även den som väljer alternativ ITP ska göra ett ITPK-val förutsatt att arbetsgivaren och arbetstagaren inte har kommit överens om något annat.

Arbetsgivarens premie

Premien för alternativ ITP är inte fastställd i ITP-avtalet. Vanligtvis används den så kallade "frilagda premien".

Den frilagda premien ska motsvara den kostnad som arbetsgivaren skulle ha haft för ITP 2. Observera att för de fall dessa kostnader rabatteras kan det påverka nivån på de premier som "friläggs". De blir lägre. Det finns även arbetsgivare som använder sig av fastställda premier oftast beroende på hur gammal man är (s k premietrappa).

Hur stor blir alternativ ITP?

Eftersom alternativ ITP normalt är premiebestämd är det svårt att på förhand säga hur stor pensionen blir. Möjligheten finns till en bättre pension än vad vanlig ITP 2 kan ge. Men det finns också en risk att pensionen blir sämre.

Hur anmäler man alternativ ITP?

När den anställda och arbetsgivaren är överens anmäler arbetsgivaren skriftligt till Collectum att alternativ ITP ska gälla. Både arbetsgivaren och den anställda ska skriva under anmälan.

I anmälan ska det tydligt framgå från vilket datum och vilken lönegräns alternativ ITP ska gälla. Huvudregeln tillåter inte retroaktivitet.

B ITP 1

Anställd med lön över 10 inkomstbasbelopp kan komma överens med sin arbetsgivare att helt byta från ITP 2 (med förmånsbestämd ålderspension och familjepension samt ITPK) till ITP 1. Valet kvarstår då även om lönen hos arbetsgivaren senare understiger 10 inkomstbasbelopp.

Det innebär att den anställda helt och hållet omfattas av bestämmelserna i ITP-planens avdelning 1 och inte till någon del av avdelning 2.

Hur anmäler man byte till ITP 1?

När den anställda och arbetsgivaren är överens anmäler arbetsgivaren skriftligt till Collectum att ett byte från ITP 2 till ITP 1 ska ske.

Den anställda får därefter ett meddelande från Collectum om hur ITP-valet går till. Valet görs på Collectums webbplats. Läs mer om ITP-valet på sidorna 139–142.

Om man vill veta mer?

Personalavdelningen, fackförbund och aktuellt försäkringsbolag kan hjälpa till att reda ut frågor inför valet av alternativ ITP eller helt byte till ITP 1.

Collectum kan ge mer information om ITP1 och ITP 2.

Att tänka på innan man väljer alternativ ITP **A**

- Det nya ITP-avtalet innebär att den som har ITP 2 kan styras de framtida premierna för ITP 2 familjepension till sin ITPK istället. Man kan då placera ITPK-premierna i försäkringen med låga kostnader och välja familjeskydd/återbetalningsskydd. Man kan också ta ut ålderspensionerna (förmånsbestämd ITP 2 och ITPK) mer flexibelt (helt eller delvis, livslångt eller under en bestämd tid, minst fem respektive två år.)
- Även om möjligheten till alternativ ITP är kollektivavtalad i ITP-planen så är utformningen individuell. Den anställda får därför själv ta ansvar för dess innehåll och kvalitet och själv bevaka att överenskommelsen efterlevs.
- Har man valt alternativ ITP fortsätter denna att gälla även om den framtida lönen skulle understiga 10 inkomstbasbelopp.
- Om man valt alternativ ITP kan man bara gå tillbaka till ITP om man byter arbetsgivare. Om man då är sjuk får man tillbaka ITP 2 för hela lönen först när man är fullt frisk.
- Om man är 50 år eller äldre bör man inte välja alternativ ITP eftersom tiden är kort till pensionen.
- Avgifterna i en alternativ ITP kan vara avsevärt högre än i ITP/ITPK och det försämrar pensionen.

Att tänka på innan man väljer ITP 1 **B**

- Lönebegreppet, som ligger till grund för pensionerna, är olika för ITP 1 och för ITP 2.
- Det finns ingen obligatorisk familjepension i ITP 1. Man måste därför själv välja till familjeskydd och/eller återbetalningsskydd om man vill skydda efterlevande.
- Om man är 50 år eller äldre bör man inte välja att gå över till ITP 1 eftersom tiden är kort till pensionen.

Det är arbetsgivaren som bestämmer om den anställda ska bli erbjuden alternativ ITP/flytt till ITP 1 och i vilket/ vilka bolag alternativ ITP kan tecknas. Om arbetsgivaren och den anställda inte är överens, gäller den vanliga kollektivavtalade ITP 2.

JÄMFÖRELSE MELLAN ITP 2, ALTERNATIV ITP OCH ITP 1

ITP 2	Alternativ ITP	ITP 1
<p>I förmånsbestämd ITP 2 vet man alltid i förväg hur stor del av slutlönen man kommer att få i pension. Den tecknas som en traditionell försäkring i Alecta. Förmånsbestämd ITP 2 värdesäkras utifrån prisutvecklingen.</p> <p>ITP 2 förmånsbestämda ålderspension kan också tryggas enligt FPG/PRI.</p>	<p>Alternativ ITP är normalt premiebestämd, det vill säga pensionens storlek är inte känd från början utan beror bland annat på premiens storlek, hur pengarna förräntas och försäkringsbolagets avgifter.</p>	<p>Ålderspensionen i ITP 1 är premiebestämd.</p> <p>Minst 50 % ska tecknas som traditionell försäkring och högst 50 % får tecknas som fondförsäkring.</p>
<p>I ITP 2 är premien könsneutral. För samma inbetalda premie får män och kvinnor samma månadspension.</p>	<p>I alternativ ITP kan hänsyn tas till kvinnors och mäns olika medellivslängd. För samma sparade pensionskapital får kvinnorna då en lägre månatlig pension än männen eftersom de i genomsnitt lever längre. Villkoren kan dock variera mellan de olika bolagen.</p>	<p>I ITP 1 är premien könsneutral.</p>
<p>I ITP 2 är fördelningen mellan ålderspension och familjepension bestämd på förhand. Den anställde kan dock själv välja att avstå fortsatt intjänande av ITP familjepension och i stället använda den premien till att förstärka ITPK (och använda den i ITPK-valet till egen ITPK eller familjeskydd/ återbetalningsskydd). Sambo och barn över 20 år kan då vara förmånstagare.</p>	<p>I alternativ ITP väljer man fritt fördelningen mellan ålderspension och familjepension. Sambo och barn över 20 år kan vara förmånstagare.</p>	<p>I ITP 1 finns ingen förvald familjepension men genom ett ITP-val kan återbetalningsskydd och/eller familjeskydd väljas till. Sambo och barn över 20 år kan vara förmånstagare.</p>
<p>I ITP 2 blir pensionspremierna slutbetalda om den anställde väljer att gå i pension i förtid från tidigast 62 års ålder. Premierna för förmånsbestämda ålderspensionen och familjepensionen samt för ITPK betalas då in genom kollektiva fonder.</p>	<p>I alternativ ITP sker ingen sådan slutbetalning, vilket påverkar pensionens storlek negativt.</p>	<p>ITP 1 har inte heller sådan slutbetalning.</p>

Jämförelsetabellen fortsätter på nästa sida.

ITP 2	Alternativ ITP	ITP 1
<p>ITP 2 gäller för närvarande hel premiebefrielse för arbetsgivaren vid sjukdom. Det betyder att den anställde fortsätter att tjäna in ITP 2 förmånsbestämd ålderspension och familjepension samt ITPK under sin sjukdomstid utan att arbetsgivaren behöver betala premierna.</p> <p>Tjänstemannen tjänar in pension utifrån lönen före sjukperioden oavsett om hon/han är helt eller delvis sjuk. Verklig inkomst för den som bara är delvis sjuk påverkar inte pensionen.</p>	<p>I alternativ ITP gäller inte denna premiebefrielseförsäkring. Här måste man använda en del av premien till ett premiebefrielseskydd, som dessutom blir dyrare ju äldre man blir. Detta innebär att det blir mindre kvar till pensionen. Premiebefrielseskyddet kan utformas på olika sätt.</p>	<p>Premiebefrielsen är proportionell mot arbetsförmågan och gäller vid såväl sjukdom som föräldraledighet.</p>
<p>I ITP 2 är tjänstemannen garanterad att få hela sin förmånsbestämda ålderspension och familjepension samt ITPK även om arbetsgivaren inte skött inbetalningen av premierna.</p>	<p>För den alternativa ITPn är garantin sämre. Här gäller garantin bara tolv månader tillbaka i tiden och man måste själv göra anspråk på den.</p>	<p>I ITP 1 finns en motsvarande garanti som i ITP 2.</p>
<p>Det finns ett tak för hur stor premie för den förmånsbestämda ålderspensionen den enskilde arbetsgivaren behöver betala i ITP 2. I vissa lägen betalas därför en del av premien genom kollektiva fonder.</p>	<p>För alternativ ITP finns ingen sådan subvention för den enskilde arbetsgivaren.</p>	<p>ITP 1 har inte heller sådan subvention.</p>
<p>Kostnaderna för att administrera ITP 2 är lägre än de för alternativ ITP.</p>		<p>Kostnaderna för att administrera ITP 1 är lägre än de för alternativ ITP.</p>

Några frågor på vägen till beslut

- Förmånsbestämd eller premiebestämd pension?
- Fondförsäkring eller traditionell försäkring?
- Hur mycket i egen pension/vilket skydd till efterlevande?
- Vem får överavkastningen?
- Vem tar den finansiella risken?
- Hur värdesäkras pensionen?
- Är premien könsberoende?

Att ta reda på...

1. Begär en fullständig beskrivning av regler och villkor för alternativ ITP.
2. Jämför prognosen för den alternativa ITPs storlek och ITP.
3. Hur realistiska är antagandena om avkastning?
4. Hur lång tid återstår till pensionen? Är tiden kort (10-15 år kvar till pension), bör man inte välja alternativ ITP eller gå in i ITP 1.
5. Motsvarar premien för alternativ ITP den "frilagda premien"? (se sidan 155 "Arbetsgivarens premie")
6. Hur ändras premien i framtiden? Ändras premien när lönen ändras?
7. Kan utbetalningstiden ändras utan hälsoprövning?
8. Ska man välja att helt gå över till ITP 1?

Förmånsbestämd KTP 2

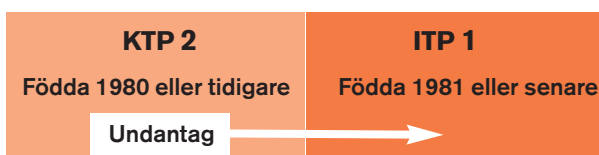
I KTP 2 finns en förmånsbestämd pension som normalt har pensionsåldern 65 år. Men genom ett så kallat "förtida uttag", kan den betalas ut redan från 55 års ålder. Man kan också göra ett "uppskjutet uttag" för att få pensionen utbetald senare.

Vem omfattas?

De som är födda 1980 eller tidigare omfattas av KTP (med förmånsbestämd pension och KTPK). Men genom två avvikande regler kan vissa tillhöra ITP 1.

En avvikelse från huvudregeln gäller arbetsgivare som blivit kollektivavtalsbundna efter 12 maj 2008. De kan låta samtliga anställda tjänstemän tjäna in ITP 1, oavsett födelseår. En förutsättning för detta är att arbetsgivaren nu blivit kollektivavtalsbunden att teckna ITP, alltså inte varit det de senaste 18 månaderna, samt meddelar sitt önskemål till Collectum som kan godkänna att alla anställda ska tjäna in ITP 1.

En annan avvikelse är att den som är född 1980 eller tidigare och har en lön som överstiger 10 inkomstbasbelopp, kan komma överens med arbetsgivaren om att tjäna in ITP 1 i stället för förmånsbestämd KTP 2 + KTPK. Läs mer på sidan 155, **B** ITP 1.

Rätt till förmånsbestämd KTP 2

Man har rätt till den förmånsbestämda ålderspensionen från KTP 2 om man omfattats av KTP 2 efter den månad man fyllde 28 år. Läs mer om kraven för att omfattas av KTP 2; "Anställningsförhållanden" (samma regler gäller för KTP och ITP) sidan 28–29.

Pensionsmedförande lön

Det är den sista lönen som ligger till grund för förmånsbestämd pension i KTP 2. Den kallas för pensionsmedförande lön. Se "Inkomst", (samma regler gäller för KTP och ITP), sidan 43.

När det gäller lönehöjningar de fem sista åren före pensionsåldern finns det en begränsningsregel som kan påverka den pensionsmedförande lönen (samma regler gäller för KTP och ITP). Läs mer om denna på sidan 43–44.

Storleken

Förmånsbestämd KTP 2 räknas ut i procent av den pensionsmedförande lönen. Detta sker med olika procentsatser för olika inkomstkikt. En orsak till de olika procentsatserna är att KTP 2 kompletterar den lagstadgade pensionen som bara kan arbetas ihop på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Därför är denna ålderspension från KTP 2 en större andel av de högre lönedelarna.

Den förmånsbestämda pensionen reduceras om tjänstetiden är kortare än 360 månader.

KTP 2-pensionen betalas normalt ut som en jämn pension under resten av livet. Numera gäller mer flexibla uttagsregler för den som inte påbörjat utbetalningen (i princip samma regler för KTP och ITP). Läs mer om detta på sidorna 170–171 och 173).

Lön i inkomstbasbelopp	Lön i kronor 2010	KTP-ålderspension
0 - 7,5	0 - 383 250	10 %
7,5 - 20	383 250 - 1 022 000	65 %
20 - 30	1 022 000 - 1 533 000	32,5 %

KTP 2 kan tas ut som temporär pension under till exempel 5–20 år eller livet ut (livsvarig pension). Man kan även ta ut den delvis. Det lägsta uttaget är 20 procent. Ett krav är att man minskar arbetstiden lika mycket om man tar ut pensionen före den ordinarie pensionsåldern.

Tjänstetidskrav

För att förmånsbestämd KTP inte ska reduceras krävs 360 månaders godkänd tjänstetid. För varje månad som saknas minskas pensionen.

Läs mer om vilken tid som får räknas som tjänstetid för KTP på sidan 34–35 i avsnittet "Tjänstetid". Det som **inte** gäller för KTP 2 är stycket på sidan 36 "Nya samordningsregler i ITP 2 från år 2009 för födda 1952 eller senare".

På försäkringsuppgifterna från KP Pension & Försäkring kan man se om man kan få full tjänstetid fram till pensionsåldern. De flesta som pensionerar sig kommer upp i full tjänstetid.

Lägre ordinarie pensionsålder än 65 år

För de flesta är den ordinarie pensionsåldern 65 år när det gäller KTP 2. Men en del kan ha en lägre pensionsålder. Dels till följd av äldre KTP-planer, dels därför att individer eller grupper har avtal om lägre pensionsålder. Förväxla inte detta med förtida uttag av KTP. För den som har ordinarie pensionsålder lägre än 65 år är den förmånsbestämda pensionen från KTP 2, före 65 år, 65 procent för lönedel upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Därefter är den 10 procent för denna lönedel.

Så här stor är förmånsbestämd KTP 2 för den som har ordinarie pensionsålder lägre än 65 år:

Lön i inkomstbasbelopp	Ålderspension	
	före 65 år	efter 65 år
0– 7,5	65 %	10 %
7,5 – 20	65 %	65 %
20 – 30	32,5 %	32,5 %

Alternativ KTP

Den som har en pensionsmedförande lön över tio inkomstbasbelopp kan komma överens med arbetsgivaren om att ersätta vissa delar av KTP med alternativ pensionslösning.

Man kan istället för en alternativ pensionslösning komma överens om att den anställde övergår helt till ITP 1, istället för KTP. Läs mer om detta på sidorna 155–156.

KTPK

Den som omfattas av KTP 2 har också KTPK (även kallad KTPK-egenpension). KTPK är premiebestämd och pensionsåldern är 65 år. Men KTPK kan, genom så kallat "förtida uttag", betalas ut från tidigast 55 år eller, genom så kallat "uppskjutet uttag", betalas ut senare.

Före pensioneringen kan man själv påverka KTPK på flera olika sätt. Läs mer om KTPK-valet på nästa sida.

Rätt till KTPK

Man har rätt till KTPK om man omfattas av KTP 2 efter den månad man fyllde 28 år.

KTPK-premien

KTPK-premien är 2,25 procent av den pensionsmedförande lönen. Från år 2012 sänks premien till 2,0 procent. Läs mer om vad som räknas med i den pensionsmedförande lönen på sidan 43.

Det är också möjligt för arbetsgivaren och den anställde/fackförbundet/fackklubben/branschorganisationen att komma överens om att premien ska kompletteras med ytterligare premier.

Den som har en lön över 7,5 inkomstbasbelopp och därmed tjänar in KTP Familjepension, kan också välja bort detta intjänande för framtida premier och i stället använda familjepensionspremien till att förstärka KTPK (läs mer på sidan 109).

Flytta ursprunglig KTPK till KTPK

KTPK i ursprunglig form har alla som tjänat in KTPK före 1992. Den 1 januari 1992 upphörde ursprunglig KTPK och lades i så kallat fribrev. Fribrevet har sedan dess haft en låg återbäring eller ingen. Tidpunkten är ännu inte bestämd när man kan flytta intjänat kapital i ursprunglig KTPK till KTPK som ger bättre avkastning.

KTPKs storlek

För KTPK är det premien som är bestämd till en procentsats av lönen. Hur stor KTPK-pensionen blir beror på hur stort pensionskapital som bildats genom de inbetalda premierna och hur dessa förräntats samt vilka avgifter försäkringsbolagen tar ut för att administrera pensionen. Dessutom beror månadspensionens storlek på under hur lång tid den ska betalas ut.

Man bestämmer själv, vid pensioneringen, under hur lång tid man vill ha KTPK utbetald.

Om man gör ett KTPK-val

Storleken på den KTPK man själv valt försäkringsalternativ och förvaltare för beror på vad man har valt eftersom värdeutvecklingen på de inbetalda premierna är olika.

Om man har valt en traditionell försäkring får man minst en garanterad pension. Man erhåller en garanterad lägsta förräntning. Pensionen blir större om försäkringsbolaget lyckats med förvaltningen.

Om man har valt fondförsäkring, beror pensionens storlek på fondandelarnas värde. Bolaget garanterar inte någon lägsta förräntning.

Om man inte gör ett KTPK-val

Om man inte gör något KTPK-val placeras KTPK-premien i en traditionell försäkring utan återbetalningsskydd till efterlevande i KP Pension & Försäkring. Utbetalningstid är fem år. Familjeskydd ingår i KTP.

Läs mer om KTPK-valet på nästa sida.

KTPK-valet

För den som omfattas av KTP 2 betalar arbetsgivaren även en kompletterande ålderspension som kallas KTPK. Precis som när det gäller premiepensionen ska man välja hur KTPK-premierna ska användas och förvaltas. Premien motsvarar 2,25 procent av lönen. Från år 2012 sänks premien till 2,0 procent.

KTPK

Vid 28 års ålder börjar tjänstemän, som omfattas av KTP 2 enligt avtal mellan KFO och PTK, att tjäna in den kompletterande ålderspensionen KTPK. KTPK är en premiebestämd pension. Det är arbetsgivaren och kollektiva fonder som betalar premien. Den motsvarar 2,25 procent av den pensionsmedförande lönen.

EXEMPEL PÅ UTRÄKNING AV PREMIEN TILL KTPK

Susanne är född 1956 och har 32 000 kr i månadslön.

Hennes pensionsmedförande lön för KTP och KTPK är
 $32\,000 \cdot 12,2 = 390\,400$ kr

Procentsatsen för KTPK är 2,25 %.

Premien är $2,25\% \cdot 390\,400 = 8\,784$ kr per år

Det är också möjligt för arbetsgivaren och den anställde/fackförbundet/fackklubben/branschorganisationen att komma överens om att premien ska kompletteras med ytterligare premier.

Valet viktigt för den totala pensionen

När man fyller 28 år får man själv välja hur pengarna ska förvaltas och hur försäkringen ska se ut. Anställs man efter 28 års ålder får man göra valet genast, om man inte gjort det i en tidigare anställning. Har man inte gjort ett val kan man göra det när som helst efter 28 års ålder.

KTPK-valet administreras av KP Pension & Försäkring.

	Traditionell försäkring	Fondförsäkring
Förvaltning av pengarna	Försäkringsbolaget bestämmer hur pengarna förvaltas.	Fondförsäkringsbolagen har ett antal värdepappersfonder som man kan välja mellan. Man bestämmer själv vilka fonder pengarna förvaltas i.
Pensionens storlek	Pensionens storlek beror på <ul style="list-style-type: none"> ▪ hur mycket premier som betalats in ▪ hur bra pengarna har förräntats ▪ vilka avgifter som tas ut för att administrera försäkringen ▪ vilka val den försäkrade gjort. 	Pensionens storlek beror på <ul style="list-style-type: none"> ▪ hur mycket premier som har betalats in ▪ vad fondandelarna är värda ▪ vilka avgifter bolagen tar ut för att administrera försäkringen. ▪ avgifterna i respektive fond
Garanti	Man får minst en garanterad pension. Därutöver kan man få ytterligare förräntning beroende på hur bra bolaget lyckats med förvaltningen.	Fonderna garanterar inte någon lägsta förräntning av kapitalet. Kapitalet kan öka eller minska i värde.

Val i två steg

Gör KTPK-valet grundligt. Ta ställning till följande:

1 Hur ska premierna förvaltas?

Man kan välja mellan traditionell försäkring och/eller fondförsäkring.

2 Allt själv eller en del till de närmaste?

Välj om premierna bara ska användas till den egna ålderspensionen eller om de närmaste ska skyddas vid dödsfall genom återbetalningsskydd. Familjeskydd ingår.

1 Hur ska premierna förvaltas?

Man väljer om man vill att pengarna ska förvaltas i traditionell försäkring och/eller i fondförsäkring (till exempel aktier).

Vid traditionell försäkring finns en garanti om en lägsta förräntning. Vid en fondförsäkring är man inte garanterad att få tillbaka de inbetalade premierna, utan värdet på pensionen är beroende på fondens/fondernas utveckling.

På KP Pension & Försäkrings hemsida finns mer utförlig beskrivning av de olika försäkringarna.

2 Allt själv eller en del till de närmaste?

Man kan alltså välja olika sätt att använda KTPK-premier: KTPK utan återbetalningsskydd och KTPK med återbetalningsskydd. Bäst är att se till den livssituation man befinner sig i och komma ihåg att valet inte behöver vara för evigt. Man kan ändra sig i takt med att livet förändras.

A KTPK utan återbetalningsskydd

Detta är ett alternativ för ensamstående utan barn. Det passar också den som vill att hela premien ska användas till den egna ålderspensionen.

När man väljer att gå i pension bestämmer man om pensionen ska betalas ut under en begränsad tid eller som en livslång pension. Man väljer också om den ska betalas ut helt eller delvis.

Hur stor pensionen blir beror på

- hur mycket premier arbetsgivaren har betalat
- hur pengarna förräntas
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut för att administrera pensionen
- de arvsvinster man får, det vill säga de avlidnas pensionsbehållning som fördelats ut på dem som fortfarande lever
- när pensionen tas ut och hur lång tid den ska räcka.

När man avlider får de efterlevande ingen ersättning från KTPK.

B KTPK med återbetalningsskydd

Detta alternativ kan passa den som har barn, är gift, sambo eller registrerad partner.

Liksom i föregående alternativ väljer man vid pensionsåldern om ålderspensionen ska betalas ut under en begränsad tid eller som en livslång pension. Man väljer också om den ska betalas ut helt eller delvis.

Hur stor pensionen blir beror på

- hur mycket premier arbetsgivaren har betalat
- hur pengarna förräntas
- vilka avgifter försäkringsgivaren tar ut för att administrera pensionen
- när pensionen tas ut och hur lång tid den ska räcka.

Inga arvsvinster tillkommer i detta alternativ. Men KTPK med återbetalningsskydd innebär att de närmaste får efterlevandepension vid dödsfall. Pensionen motsvarar värdet av de inbetalade premierna. Observera att återbetalningsskyddet minskar den egna pensionen till en viss del, eftersom man inte får några arvsvinster. Återbetalningsskyddet kan senast väljas till eller tas bort innan pensionen börjar betalas ut.

Familjeskydd

Familjeskydd ingår och är en tidsbegränsad efterlevandepension som betalas ut till de närmaste om man avlider före 65 år. Familjeskyddet består av två förhöjda prisbasbelopp per år som betalas under fem år.

Förmånstagare till återbetalningsskydd och familjeskydd

Vem eller vilka som kan vara förmånstagare är reglerat i försäkringsvillkoren. I första hand betalas återbetalningsskyddet och familjeskyddet ut till make/maka, sambo eller registrerad partner. I andra hand till arvsberättigade barn, oavsett ålder.

Hur vet man om man gjort ett KTPK-val?

När man gör ett KTPK-val får man en bekräftelse från KP Pension & Försäkring. Börjar man arbeta inom ett område som omfattas av KTPK får man automatiskt information och valblankett från KP Pension & Försäkring.

Försäkringsbesked

Ungefär en vecka efter det att man gjort valet, får man en bekräftelse från KP Pension & Försäkring. Här bekräftas valet och tidpunkten då det börjar gälla.

MER INFORMATION

Kontakta KP Pension & Försäkring,
telefon 020-485 485

- för frågor om KTPK-valet och om de olika försäkringsalternativen

Det finns även information om KTPK-valet på
www.kp.se

Valblankett från KP Pension & Försäkring

Har man inte gjort eller vill ändra sitt KTPK-val beställer man en blankett från KP Pension & Försäkring som sköter administrationen kring valet. Så här fyller man i blanketten vid nyinträde.

Sparform

Man väljer hur KTPK-premien ska placeras, i traditionell försäkring eller fondförsäkring. Om man väljer fondförsäkring ska man välja fonder. På www.kp.se finns information om vilka fonder som är valbara.

Återbetalningsskydd

Man kan välja KTPK *med* eller *utan* återbetalningsskydd.

Hälsokrav

När man väljer återbetalningsskydd för första gången krävs ingen hälsoprövning. Om man däremot väljer återbetalningsskydd vid ett senare tillfälle eller vill göra någon annan förändring av försäkringen kan hälsoprövning komma att ske.

I nedanstående situationer får man återbetalningsskydd utan hälsoprövning.

När man börjar tjäna in KTPK, och för första gången ska göra ett KTPK-val, blir det giltigt utan hälsoprövning.

Om man har valt KTPK utan återbetalningsskydd men vill ändra till återbetalningsskydd inom ett år efter ändrad familjesituation, krävs inte någon hälsoprövning. Med ändrad familjesituation menas att man gift sig, registrerat partnerskap, blivit sambo eller fått barn.

När hälsodeklaration krävs men man inte godkänns för ändring från *utan* till *med* återbetalningsskydd, får man ändå ha återbetalningsskydd på det framtida KTPK-intjänandet.

Underskrift

Man skriver under blanketten med datum, namnteckning och telefonnummer.

Nyinträde

2009-12-18

Kundnr

Dina val inom KTPK-egenpension

1. Välj sparform – du måste fylla i här och du kan bara välja ett alternativ

- Traditionell pensionsförsäkring (försäkringsgivare Folksam ömsesidig livförsäkring)
- Fondförsäkring (försäkringsgivare Folksam Fondförsäkringsaktiebolag)
- Kombination av traditionell pensionsförsäkring och fondförsäkring.
Ange fondförsäkringens andel i procent: _____ %.
Resterande del av premien placeras i en traditionell pensionsförsäkring.

2. Om du har valt fondförsäkring ska du också välja fonder

Du kan välja mellan samtliga de fonder som presenteras i faktabladet. Fyll i den eller de fonder som du valt och ange fördelning i procent (helst). Högst fyra fonder och minst 10 procent per fond. Du kan när som helst byta fond och välja någon annan av de fonder som finns i KPs fondutbud.

Fondförvaltarens namn (se bifogat faktablad)	Fondens namn (se bifogat faktablad)	Fondfördelning (minst 10 % per fond)
		%
		%
		%
		%

Totalt 100 %

3. Återbetalningsskydd

Om du vill komplettera din KTPK-egenpension med återbetalningsskydd -- sätt ett kryss i rutan.

- Jag vill ha KTPK-egenpension med återbetalningsskydd.

4. Underskrift

Ort och datum	Telefon dagtid (inkl. riktnr)
Namnteckning	Namnfrtydligande

SKILLNADER MELLAN KTPK OCH PREMIEPENSION

	KTPK	Premiepension
Vad händer under tiden man arbetar?		
Premie/avgift	2,25%. Betalas in av arbetsgivaren.	2,5 % för personer födda 1954 eller senare, 0,5–2,375 % för personer födda 1938 – 1953. Från det 65:e året är dock premien alltid 2,5 %. Betalas delvis av den anställda.
Intjänande	Från 28 års ålder och till 65 års ålder.	Alla år, oavsett ålder, då man har en pensionsgrundande inkomst.
Placeringsval	I traditionell försäkring eller i fondförsäkring.	Bara i fonder. Vid pensionering kan man dock välja en traditionell försäkring.
De som inte väljer	Från januari 2009 placeras premierna hos KP Pension & Försäkring i en traditionell försäkring utan återbetalningsskydd. Utbetalningstid 5 år.	Premierna placeras hos statliga Premiesparfonden, under 7:e AP-fonden. Pengarna placeras huvudsakligen i aktier, både svenska och utländska. Från tidigast maj 2010 kommer placeringen att ske i generationsfonder.
Avgifter	För KTPK-val som görs efter den 1 januari 2009 gäller de överenskommelser som KP Pension & Försäkring har träffat med fondförsäkringsbolagen. KP tar också ut en administrationsavgift.	Pensionsmyndigheten och fondförvaltarna tar ut administrationsavgifter. Pensionsmyndigheten förhandlar fram en återbäring från fondbolagen som fördelas på alla pensionssparare.
Möjlighet till byte	Man kan byta fondförsäkringsbolag och från traditionell försäkring till fondförsäkring och tvärtom. Man kan även flytta redan intjänat kapital.	Man kan flytta intjänat kapital mellan alla valbara fonder och förvaltare, för närvarande utan avgift.
Vad händer när man pensioneras?		
Utbetalning	Pensionen kan tas ut tidigast från 55 år och betalas ut under ett antal år (tre år vid uttag före 65 år och minst fem år efter 65 år) eller livet ut. Man kan även göra delvis uttag. Man kan inte göra uppehåll. Man måste sluta arbeta för den del man tar ut pension före 65 års ålder.	Pensionen kan tas ut tidigast från 61 år och betalas ut under hela resterande livet. Man kan göra 25 %, 50 %, 75 % eller helt uttag. Man får göra uppehåll. Pensionen räknas då om. Man kan fortsätta att arbeta och tjäna in ny pension.
Hur ser efterlevandeskyddet ut?		
Före pensioneringen	Till make/registrerad partner, sambo, barn oavsett ålder. Familjeskydd betalas ut med 2 förhöjda prisbasbelopp per år under 5 år, och återbetalningsskydd från KTPK.	Finns inte.
Efter pensioneringen	Till make/registrerad partner, sambo, barn oavsett ålder. Valt återbetalningsskydd under kvarvarande tid med ålderspension (sammanlagd utbetalningstid dock längst 20 år).	Man kan välja att få ett lägre premiepensionsbelopp, men som då fortsätter att betalas livet ut till den efterlevande. Till make/ registrerad partner, sambo som man har gemensamt barn med eller tidigare varit gift med.
Värdesäkring	Familjeskyddet följer förändringen av det förhöjda prisbasbeloppet. Återbetalningsskyddet förändras med försäkringens värde.	Premiepensionsbeloppet till efterlevande förändras med försäkringens (traditionell eller fond) värde.
Hälsoprövning för efterlevandeskydd	Hälsodeklaration krävs (utom vid första möjliga valtillfället). För återbetalningsskyddet kan man slippa en hälsoprövning när man t ex bildar familj.	Krävs inte.
Kostnad för efterlevandeskydd	Familjeskyddet ingår. Återbetalningsskyddet medför en viss minskad egen pension.	Premiepensionen minskar om man valt att den ska fortsätta att betalas ut till den efterlevande.